

MOLĖTŲ PRADINĖ MOKYKLA

POVEIKIO PRIEMONIŲ NETINKAMAI BESIELGIANTIEMS MOKINIAMS TAIKYMO SĄLYGOS IR TVARKA

I. BENDRA DALIS

1. Šios rekomendacijos remiasi LR švietimo ir mokslo ministro įsakymu 2012 m. rugpjūčio 28 d. Nr. V-1268 „Dėl pritarimo rekomendacijoms dėl poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams“ patvirtintomis rekomendacijomis.

2. **Netinkamas mokinio elgesys** – mokinio elgesys, keliantis realų pavojų jo paties (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, psichologiniam ar fiziniam saugumui arba turtui, taip pat pasikartojantis, tyčinis, agresyvus, įžūlus, griaunantis ugdymosi procesą, pažeidžiantis kitų asmenų garbę ir orumą bei psichologinį ir fizinį saugumą mokinio elgesys.

3. **Poveikio priemonė** – mokyklos darbuotojo veiksmai, kuriais siekiama nutraukti ar sustabdyti netinkamą mokinio elgesį bei atkurti psichologiškai ir fiziškai saugią ir savitarpio pagarba grįstą ugdymosi aplinką.

II. MOKYTOJO TAIKYTOS PRIEMONĖS

4. Mokytojas klasėje kuria pasitikėjimo ir bendradarbiavimo atmosferą, užtikrina ugdomų mokinių saugumą, užtikrina tvarką:

4.1. supažindina mokinius su mokyklos tikslais ir uždaviniais, veiklos kryptimis;

4.2. klasės mokytojas kartu su mokiniais nusistato klasės elgesio taisykles:

4.2.1. numato siektinus tikslus;

4.2.2. aiškiai apsibrėžia leistinus ir draudžiamus dalykus, juos išsiaiškina;

4.2.3. bendrai numato ir aptaria priemones netinkamai besielgiantiems mokiniams;

4.2.4 klasės mokinių tėvai (globėjai, rūpintojai) yra supažindinami su klasės mokinių elgesio taisyklėmis, priemonėmis netinkamai besielgiantiems mokiniams;

4.2.5. klasės mokytojas nuolatos stebi ir kontroliuoja, kaip mokiniai nuosekliai laikosi bendrų susitarimų bei tvarkos;

4.2.6. klasės mokytojas fiksuoja mokinių, reguliariai pažeidžiančių mokinių elgesio taisykles, elgesį laisvai pasirinkta forma (arba mokyklos patvirtinta forma);

4.2.7. esant būtinybei taiko vieną iš numatytų priemonių:

4.2.7.1. reikalaujama tinkamai elgtis;

4.2.7.2. primenamos mokiniui(-iams) taisyklės ir lūkesčiai;

4.2.7.3. individualus pokalbis su mokiniu;

4.2.7.4. tėvų (globėjų, rūpintojų) informavimas;

4.2.7.5. klasės mokytojo/soc. pedagogo, mokinio tėvų (globėjų, rūpintojų), mokinio trišalis pokalbis, trišalės sutarties sudarymas (elgesio koregavimo planas);

4.2.7.6. pagalbos specialistų informavimas;

4.2.7.7. mokyklos administracijos informavimas.

4.2.8. prireikus apie mokinių elgesį informuojama administracija ir imamasi adekvačių prevencijos priemonių, siekiant išspręsti įvairaus pobūdžio mokinių problemas;

4.3. klasės mokytojas mokslo metų pradžioje supažindina mokinius su neformaliojo ugdymo pasiūla mokykloje, padeda suderinti formaliojo ir neformaliojo ugdymo tvarkaraščius;

4.4. klasės mokytojas organizuoja ir veda vieną iš prevencinės priemonės programų, veda mokinių gyvenimo įgūdžių ugdymo užsiėmimus, juos integruoja į klasės ugdomąją veiklą, analizuoja jų poveikį mokiniams;

4.5. klasės mokytojas atsakingai pildo klasės socialinį pasą;

4.6. klasės mokytojas bendrauja ir bendradarbiauja su soc. pedagogu:

4.6.1. kartu aptaria priemones, kurios bus taikomos į mokyklos rizikos grupę patekusiam klasės mokiniui(-iams);

4.6.2. nedelsiant kartu imamasi adekvačių priemonių, pastebėjus ar įtarus: mokinį esant apsvaigus nuo psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų, mokinio atžvilgiu taikomą smurtą ar įvairaus pobūdžio išnaudojimą.

4.7. klasės mokytojas reguliariai informuoja tėvus (globėjus, rūpintojus) apie mokiniui(-iams) išskylančias mokymosi, bendravimo, elgesio problemas, ugdymo(si) rezultatus;

4.8. klasės mokytojas sistemingai ir dalykiškai bendrauja ir bendradarbiauja su klasėje dirbančiais mokytojais, švietimo pagalbos specialistais mokinių ugdymo klausimais, kartu su jais sprendžia ugdymo ir ugdymosi problemas.

III. POVEIKIO PRIEMONĖ IR JŲ TAIKYMAS

5. Numatytos kraštutinio poveikio priemonės taikomos tada, kai Mokykla yra išnaudojusi visas kitas galimas priemones ir švietimo pagalbos teikimo galimybes, bet nedavė laukiamo rezultato:

5.1. vesti individualūs pokalbiai su mokiniu ir (ar) jo tėvais (globėjais, rūpintojais) arba bent vienu iš jų;

5.2. vykdyta mokinio(-ių) elgesio stebėseną ir fiksavimas;

5.3. vesti trišaliai pokalbiai: klasės mokytojas/soc. pedagogas, mokinys, mokinio tėvai (globėjai) arba vienas iš jų;

5.4. pasirašyta trišalė sutartis – netinkamo elgesio koregavimo planas;

5.5. vykdytas individualus pagalbos specialistų darbas su mokiniu (pagal situaciją užima mokinį; esant galimybei veda pamoką, iš kurios buvo paimtas);

5.6. informuota administracija;

5.7. netinkamas mokinio(-ių) elgesio svarstymas VGK;

5.8. esant būtinybei informuojamas savivaldybės vaiko teisių apsaugos skyrius ir (ar) teritorinė policijos įstaiga.

6. Pedagogai, kiti pradinės mokyklos darbuotojai, siekdami užtikrinti Mokyklos bendruomenės narių saugumą, **gali taikyti šias poveikio priemones** netinkamai besielgiantiems mokiniams:

6.1. **pakeisti mokinio ugdomąją vietą** mokytojo sprendimu, kai mokinio elgesys akivaizdžiai griaua mokinių ugdymosi procesą pamokos metu:

6.1.1. mokinio ugdymosi vieta gali būti pakeista ne ilgesnei kaip šį sprendimą priėmusio mokytojo pamokos trukmei;

6.1.2. esant būtinybei, Mokyklos vadovas ar jo įgaliotas asmuo gali pratęsti priemonės trukmę, tačiau ne ilgiau kaip iki tos dienos pamokų pabaigos;

6.1.3. pakeitus ugdomąją vietą, mokinys, prižiūrimas mokyklos vadovo įgalioto asmens, atlieka mokytojo paskirtas užduotis.

6.2. **iškviesti mokyklos vadovą ar jo įgaliotą asmenį:**

6.2.1. mokyklos darbuotojas gali išsikviesti mokyklos vadovą ar jo įgaliotą asmenį, kad padėtų nutraukti netinkamą mokinio ar mokinių grupės elgesį;

6.2.2. mokyklos vadovas ar jo įgaliotas asmuo tarpininkauja sprendžiant mokytojo ir mokinio ar mokinių konfliktą, padeda mokytojui numatyti tolesnes ugdymosi proceso galimybes bei pagal

kompetenciją inicijuoja ir (ar) sprendžia švietimo pagalbos arba drausminių auklėjamojo poveikio priemonių taikymą mokiniui ar mokiniams.

6.3. organizuoti mokinio daiktų patikrinimą:

6.3.1. jeigu mokyklos darbuotojui kyla pagrįstų įtarimų, kad mokinys gali turėti draudžiamų daiktų (draudžiamų daiktų sąrašas, su kuriuo supažindinti mokytojai, mokiniai ir tėvai pridedamas, 1 priedas) nedelsdamas apie tai informuoja Mokyklos vadovą ar jo įgaliotą asmenį;

6.3.2. mokyklos darbuotojas ir (ar) Mokyklos vadovas arba jo įgaliotas asmuo turi teisę prašyti mokinio parodyti jo asmeninius daiktus (kuprinės, sportinio maišelio, daiktų lentynos, drabužių kišenių turinį);

6.3.3. mokinio daiktai negali būti tikrinami negavus jo sutikimo ir (ar) jam nedalyvaujant;

6.3.4. jeigu mokinys sutinka parodyti savo asmeninius daiktus, parodymo metu turi dalyvauti mažiausiai du mokyklos darbuotojai, vienas iš jų – mokyklos vadovas ar jo įgaliotas asmuo;

6.3.5. apie vykusį daiktų patikrinimą būtina informuoti mokinio tėvus (globėjus, rūpintojus) arba bent vieną iš jų;

6.3.6. paaiškėjus, kad mokinys turi draudžiamų daiktų, apie tai nedelsiant informuojami mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų ir jie kviečiami atvykti į Mokyklą;

6.3.7. jiems nesutikus atvykti ir (ar) neatvykus laiku, ir esant būtinybei, informuojama teritorinė policijos įstaiga;

6.3.8. jei mokinys nesutinka parodyti daiktų (kuprinės, sportinio maišelio, daiktų lentynos, drabužių kišenių turinį), apie įtarimus dėl draudžiamų daiktų turėjimo nedelsiant informuojami mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų ir jie kviečiami atvykti į mokyklą;

Žodinis tėvų sutikimas, duotas telefonu patikrinti vaiko daiktus, negalioja!

6.3.9. jiems nesutikus atvykti ir (ar) neatvykus laiku, taip pat esant būtinybei, apie įtarimus dėl draudžiamų daiktų turėjimo nedelsiant informuojama teritorinė policijos įstaiga;

6.3.10. kol atvyks dėl mokinio daiktų patikrinimo iškvietti asmenys, mokinys turi būti prižiūrimas Mokyklos vadovo įgalioto asmens.

6.4. panaudoti pagrįstus fizinius veiksmus mokinio atžvilgiu tik tais atvejais, kai siekiama:

6.4.1. apsaugoti mokinį nuo savęs ar kitų asmenų (su)žalojimo;

6.4.2. užkirsti kelią ir (ar) nutraukti smurtinį mokinio elgesį prieš kitus asmenis;

6.4.3. neleisti mokiniui palikti patalpos, jeigu jo pasišalinimas kelia grėsmę jo paties ar kitų asmenų saugumui;

6.4.4. nutraukti mokinių tarpusavio muštynes, jei mokinys (-iai) nereaguoja į žodinius Mokyklos darbuotojo paliepinimus jas nutraukti;

6.4.5. nutraukti mokinio veiksmus, kuriais niokojamas turtas, ir (ar) apsaugoti turtą nuo galimo sunaikinimo ar sugadinimo arba sustabdyti netvarką;

6.4.6. atskirti mokinį, griaunantį bendrą klasės tvarką ar mokyklos renginį, kai jis nepaiso pakartotinių reikalavimų ar raginimų laikytis elgesio taisyklių, išvedant jį iš patalpos:

6.4.6.1. pamokos metu iš klasės pašalintas mokinys atlieka mokytojo paskirtas užduotis kitoje Mokyklos patalpoje, prižiūrimas mokyklos vadovo paskirto darbuotojo;

6.4.6.2. mokyklos renginio metu pašalintas mokinys prižiūrimas mokyklos vadovo paskirto darbuotojo, kol teigiamai pasikeičia mokinio elgesys arba kol pasiima tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų, išskyrus atvejus, kai dėl objektyvių priežasčių tėvai (globėjai, rūpintojai) pasiimti mokinio negali arba organizuoti mokinio perdavimą tėvams (globėjai, rūpintojai) arba bent vienam iš jų nėra tikslinga.

7. Pagrįsti fiziniai veiksmai:

7.1. stovėjimas tarp mokinių gresiant potencialiam atviram konfliktui;

7.2. stovėjimo prieš mokinį, siekiant užkirsti kelią pavojingam mokinio elgesiui;

7.3. vedimo paėmus už rankos, iki mokinio sulaikymo, fiziškai apribojant mokinio veiksmus;

7.4. mokinio sulaikymas naudojamas tik ekstremaliose situacijose, kai siekiama nutraukti mokinio save žalojantį elgesį, jį apglėbiant ir laikant tol, kol mokinys nurims.

8. Fizinis kontaktas su mokiniu yra laikomas tinkamu tokiose situacijose:

- 8.1. mokinį(-ius) laikant už rankos(-ų) sudarant ratą, žaidžiant žaidimus;
- 8.2. mokinį vedant už rankos;
- 8.3. guodžiant mokinį;
- 8.4. pasveikinant mokinį;
- 8.5. padedant neįgaliam mokiniui;
- 8.6. mokant mokinį groti instrumentu, šokti;
- 8.7. rodant mokiniui, kaip atlikti fizinius pratimus;
- 8.8. rodant mokiniui, kaip tinkamai laikyti rašymo, piešimo, kitas ugdymosi procese naudojamas priemones;
- 8.9. teikiant pirmąją pagalbą.
9. Fiziniai veiksmai laikomi nepagrįstais, draudžiamais ir traktuojami kaip smurtas mokinio atžvilgiu tokiais atvejais:
 - 9.1. naudojami kaip bausmė;
 - 9.2. naudojami norint pademonstruoti savo viršenybę;
 - 9.3. naudojami siekiant sukelti vaikui skausmą;
 - 9.4. naudojama didesnė nei būtina fizinė jėga.
10. Pagrįstų fizinių veiksmų naudojimas neturi kelti grėsmės vaiko gyvybei ir sveikatai.
11. Mokyklos darbuotojas, taikydamas pagrįstus fizinius veiksmus, visada privalo vadovautis minimalių būtinų fizinių veiksmų panaudojimo trumpiausiam būtinam laikotarpiui principu.
12. Apie mokiniui pritaikytą poveikio priemonę būtina nedelsiant informuoti Mokyklos vadovą ar jo įgaliotą asmenį, mokinio tėvus (globėjus, rūpintojus) arba bent vieną iš jų, esant būtinybei, savivaldybės vaiko teisių apsaugos skyrių ir (ar) teritorinę policijos įstaigą.
13. Mokiniui pritaikytą poveikio priemonę ir mokyklos darbuotojo veiksmus mokinio atžvilgiu būtina fiksuoti raštu mokyklos vadovo nustatyta tvarka.

IV. POVEIKIO PRIEMONIŲ FIKSAVIMAS IR ĮGALIOTI ASMENYS

14. Mokyklos vadovo paskirti asmenys:
 - 14.1. socialinis pedagogas;
 - 14.2. spec. pedagogas;
 - 14.3. direktoriaus pavaduotojas ugdymui.
15. Mokiniui pritaikytą poveikio priemonę ir Mokyklos darbuotojo veiksmus mokinio atžvilgiu privalu fiksuoti raštu.

1 priedas

Daiktų, draudžiamų neštis į mokyklą, sąrašas:

- aštrūs,
- sprogstamieji,
- šaunamieji,
- degamieji,
- psichotropinės medžiagos,
- narkotinės medžiagos,
- tabakas, tabako gaminiai,
- elektroninės cigaretės,
- energetiniai gėrimai,
- kortos, azartiniai žaidimai;